

SAMFERDELSDEPARTEMENTET	
PTS	JKF
31.10.2008	
S.NR:	07/24-35
ARKIV:	835.5 AVSKRETT

Samferdelsdepartementet
postmottak@sd.dep.no

Høringsuttalelse fra P4 vedr DigitalDividende rapporten

Sammendrag:

- Frekvensplanen kan og må reguleres slik at det ikke igjen innføres en undøvelig frekvensknapphet for radiokringkasting. Arbeidsgruppens uttalelser er urovekkende i så måte, og legger til grunn et lite fremtidsrettet syn på radiomediet.
- Frekvensforvaltningen må inspirere til og legge til rette for videreutvikling av radiomediet i form av mer og bedre innhold og nye tjenester.
- Hvis man skal lykkes med overgang til digital distribusjon og sikre radioens fremtidige posisjon, er det avgjørende at de private kringkasterne får mer kapasitet. Dette vil også sikre at vi får et ekte radiomangfold.
- Anbefalingene for etablering og fordeling av digital distribusjonskapasitet for radio som beskrevet i rapporten "Digitalradio i Norge" må gjennomføres.

P4s konklusjoner med utgangspunkt i rapportens anbefalinger:

P4 legger til grunn at riksblokken og regionblokken for DAB til sammen ikke utgjør et tilfredsstillende grunnlag for distribusjon av riksradio til befolkningen. Dersom digitaliseringen skal lykkes, må tvert imot kringkasterne - også de private - tilbys tilstrekkelig kapasitet til å kunne levere merverdi i form av flere kanaler og nye tjenester.

P4 anbefaler derfor følgende for utnyttelsen av bånd III:

- T-DAB-blokken som er inndelt i 37 områder forbeholdes lokalradio og tildeles i enkeltregioner der det er interesse for dette.
- Én T-DAB-blokk (11A) kunngjøres for bruk til riksdekkende radio uten ytterligere presisering av teknologi.
- PT foretar en høring for å kartlegge interessen før en mulig utlysning av DVB-T blokken for bruk til kringkastingstjenester. For at DMB skal kunne innføres som mobil-TV er det helt avgjørende at denne blokken kan benyttes. Utgangspunktet for en høring må derfor presisere mulig anvendelse for kringkasting med raster tilpasset DAB/DMB.
- "Hvite områder" administreres av PT i tråd med internasjonale føringer. Disse frekvensene, som vil være regionale, tildeles etter søknad.

Bakgrunn for P4s uttalelse

P4 har siden opprettelsen av kanalen på FM i 1993 arbeidet aktivt med digitaliseringen av radio. Som en av svært få private radiokanaler i Europa var P4 med å danne det som nå er WorldDmbForum. P4 har brukt tid og ressurser i hele perioden for å påvirke digitaliseringen positivt. P4 var landets første radiokanal på internett i 1995, men har hele tiden vært overbevist om at en digital kringkastingsløsning må på plass for å sikre publikum et attraktivt radiotilbud i en digital, multimedial verden.

P4 har i perioden hatt forventninger til en proaktiv tilrettelegging fra myndighetenes side. Stortingsmelding 62 i 1997 dannet et godt grunnlag, men siden det er imidlertid lite blitt gjort fra myndighetshold for legge til rette for digitalisering av radio. Med frigjøringen av bånd III som en del av den digitale dividenden, har myndighetene en unik anledning til å gi radio muligheter for videreutvikling og modernisering til fordel for publikum.

Digitalisering, merverdi og markedet

En grunnleggende tanke bak strategien for digitalisering av radio er å kunne tilby større deler av landet et mer omfattende radiotilbud. Innhold og merverdi for brukerne må forventes å være den drivende kraften i digitaliseringen. Denne merverdien kan realiseres i form av flere radiokanaler og nye, attraktive, multimediale presentasjonsformer. Radiomediet må moderniseres i takt med utviklingen i alle andre mediekkanaler. FM-båndet er fullt, og systemet har begrensede muligheter. Den siste runden med lokalradiokonsesjoner viser at det er flere som ønsker å sende radio enn som får slippe til.

Radiobransjen er undrende til at NRK får disponere uforholdsmessig stor andel av frekvensressursene på FM, og er lite tilfreds med at det samme er iferd med å skje også på DAB digitalradio. P4 har overfor myndighetene ved flere anledninger uttrykt ønske om mer digitalkapasitet for å kunne videreutvikle tilbudet, vel vitende om at frekvenser ikke lenger er en reell begrensning. Dersom digitaliseringen av radio begrenses til å flytte det eksisterende analoge tilbudet til digital platform, og man dermed ikke tilbyr noe merverdi, vil digitaliseringen ikke være mulig å gjennomføre. Medietilsynets arbeidsgruppe som utarbeidet rapporten "Digitalradio i Norge" (Digitalradiatorapporten), tar til orde for at radioaktørene i en digital verden må få tilgang til nok kapasitet til å utvikle slik merverdi, og man legger stor vekt på at tilgang til frekvenskapasitet er avgjørende for å kunne lykkes med digitaliseringen av radio.

I dette perspektivet er det svært overraskende og underlig at Digital Dividende arbeidsgruppen kan si at *"Arbeidsgruppen legger til grunn at riksblokken og regionblokken DAB til sammen utgjør et tilfredsstillende grunnlag for distribusjon av riksradio til befolkningen..."* Digitalradiatorapporten tar tvert imot til orde for at frekvensområdet som frigjøres i bånd III i hovedsak bør kunne benyttes til nettopp radiokringkasting. Forventningene til digitalisering er at frekvenser ikke lenger i samme grad er en knapphet, og at behovet for regulering skal bli mindre. Det kan virke som arbeidsgruppen med sine anbefalinger ønsker å skape frekvensknapphet for radio også i den digitale verden.

Digital merverdi i radio vil som nevnt bestå av både radiokanaler og andre tjenester. Arbeidsgruppen hevder at *"I praksis synes det norske markedet for radioreklame ikke å være stort nok til å understøtte mange riksradioer med et fullverdig redaksjonelt tilbud."* Vi finner det overraskende og svært urovekkende at arbeidsgruppen begir seg inn på å definere

hvilket redaksjonelt innhold publikum skal tilbys, og at de setter radiokanaler med et såkalt fullverdig redaksjonelt tilbud som rettesnor for hva som skal tilbys i riksnettet. Hva mener arbeidsgruppen med " fullverdig redaksjonelt tilbud" ?

Dersom det arbeidsgruppen har i tankene er enkeltstående, fulle allmennkringkastingskanaler med innholdskrav på linje med hva som idag gjelder for P4, Radio Norge og deler av NRKs tilbud, så er det ganske korrekt ikke finansieringsgrunnlag for flere slike kanaler. Men det er da heller ikke det publikum mangler og etterspør, og det er ikke etablering av flere slike kanaler en digital utvidelse av radiotilbudet handler om. Dersom arbeidsgruppen likevel har lagt en slik feilslått definisjon av radiopublikummets behov som grunnlag for sine anbefalinger, reduseres kvaliteten og verdien av anbefalingene.

Tanken bak en utvidelse av radiotilbudet er å tilby innhold som tilfredsstiller ulike grupper med ulike preferanser gjennom et mangfold av spesialiserte kanaler. Radiostasjoner har nå avanserte produksjonssystemer som håndterer ulike typer innhold i ulike formater, og som åpner for versjonering og gjenbruk. Dermed er det for en radiokringkaster mulig å produsere flere kanaler og tjenester kostnadseffektivt og tilby publikum et spekter av radioprodukter som er tilpasset lytternes ulike smak og preferanser. Det er akkurat en slik fragmentering av tilbudet som ligger til grunn for den floraen av kanaler som nå er tilgjengelig på TV. Skulle man bare lagt til rette for kanaler med et "fullverdig redaksjonelt tilbud" (hva nå det måtte bety), ville det neppe vært rom og finansieringsgrunnlag for mer enn et par-tre TV-kanaler.

Dessuten er det viktig å huske at digitalisering av radio ikke bare handler om å formidle den analoge radiolyden på en ny måte, men om å ha digital distribusjonskapasitet nok til å utvikle radioproduktet gjennom parallell kringkasting av tekst, bilder og annet som bidrar til å bedre publikums brukeropplevelse av radiomediet.

Sist men ikke minst er det et sterke behov for mer distribusjonskapasitet for å få til en mer balansert fordeling av kapasitet mellom de statlige og private kringkasterne. Erfaringene fra andre land viser med all tydelighet at de private kringkasterne må få mulighet til å være med på utviklingen av mangfoldet dersom radioens posisjon skal opprettholdes i en digital fremtid.. Dersom det digitale radioutbudet får en for stor dominans av statskringkasting, er det stor risiko for at radioens posisjon i fremtiden svekkes. Også her er det på sin plass å vise til de private aktørenes sterke og nødvendige bidrag i utviklingen av et omfattende kanaltilbud på TV.

Radio - ikke bare lyd!

Arbeidsgruppen for digital dividende omtaler radio og DMB (mobil-TV) som ulike systemer med klart definerte roller i mediebildet. På internett er radio forlengst et multimedialt alternativ der både, tekst, bilder, interaktivitet og levende bilder knyttes tett til tradisjonell lydradio. Med digital radiokringkasting etableres tilsvarende muligheter i brukersituasjoner som ikke dekkes av internett i overskuelig fremtid. Det blir dermed lite tidsriktig i en frekvensplan om man forsøker å skille mellom ulike typer innhold radio skal kunne levere i årene som kommer. For at radio skal videreutvikles og moderniseres, må altså radiokringkasterne kunne disponere tilstrekkelig kapasitet til det, og det må ikke etableres unaturlige tekniske eller konsesjonsmessige hindere for å utnytte de nye

mulighetene. Dersom arbeidsgruppens anbefalinger på dette punktet følges, kan ikke det oppfattes som annet enn et ønske om å hindre utviklingen av radio.

Digitalradiatorporten beskriver NRK som et godt eksempel på hvordan digital merverdi på radio kan skapes på en effektiv måte. Det er muliggjort ved tildeling av rikelig med kapasitet i de digitale nettene. P4 og Digitalradiatorporten har fremført at også de private kringkasterne må få tilgang til ytterligere kapasitet. Hittil har NRK fått økt tilgang til frekvensressurser, men private kanaler er holdt utenfor og har kun fått ressurser tilsvarende tilbudet som allerede finnes analogt. Frigjøringen av Bånd III er muligheten myndighetene har til å tilby ulike aktører like og ikke diskriminerende vilkår på radio.

Arealdekning

I rapporten antyder arbeidsgruppen for digital dividende at DRM kan benyttes for å tilby nødvendig arealdekning først og fremst for NRK P1 som beredskapskanal. P4 har i sin konsesjon for analog radio også en forpliktelse til å treffe særskilte beredskapstiltak for å sikre at informasjon fra myndighetene når befolkningen under beredskap og krig. For å kunne oppfylle disse forpliktelsene i en digital fremtid må det sørges for tilstrekkelig arealdekning også for de digitale sendernetene. Pga usikker DRM mottakersituasjon vil vi hevde at det uansett bør utredes muligheter for å etablere høyeffekt DAB-sendere på egne frekvenser for å gi denne type arealdekning. Spesielt interessant er det å se nærmere på den lavere delen av bånd III som dermed bør disponeres så slik bruk er mulig.

P4 Radio Hele Norge AS, 15.07.2008

Kalle Lisberg
Radiosjef